

УДК 37.005.2

Маргарита Козир

ORCID iD 0000-0001-8402-2589

кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри теорії та історії педагогіки
Педагогічного інституту,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
бул. І. Шамо, 18/2, 02154 Київ, Україна,
m.kozyr@kubg.edu.ua

Тетяна Калініченко

ORCID iD 0000-0002-4355-6207

вихователька ЗДО № 505,
вул. Миропільська, 35а, 02192 Київ, Україна,
tvkalinichenko.pi20@kubg.edu.ua

ПІДГОТОВКА ДІТЕЙ ДО НАВЧАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ: ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ОСВІТНІХ УСТАНОВ І ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Автори розкривають питання партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти та школи у підготовці дітей до навчання в Новій українській школі. Головною умовою забезпечення наступності у вихованні й навчанні визначають спрямованість освітнього процесу закладу дошкільної освіти і Нової української школи на всебічний розвиток особистості дитини. Наголошено на тому, що здобуті в закладі дошкільної освіти та сім'ї знання, навички і досвід дітей будуть спрямовані на активне використання їх в освітньому процесі, адже зацікавленість закладів дошкільної освіти і Нової української школи зробить перехід з дошкільного закладу до школи безболісним для дитини. Акцентовано увагу на тому, що партнерство в стосунках між учасниками освітнього процесу є гарантом їх продуктивної взаємодії, одним зі способів вирішення освітніх проблем. Об'єктом дослідження є партнерська взаємодія закладу дошкільної освіти та школи в підготовці дітей до навчання в Новій українській школі; предметом дослідження – підготовка дітей до навчання в Новій українській школі; метою статті є теоретичне обґрунтування (на основі цілісного аналізу наукових джерел) і емпіричне дослідження проблеми впровадження партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти та школи в підготовці дітей до навчання в Новій українській школі. Автори дійшли висновку, що відповідно до Закону України «Про освіту» аспект педагогіки партнерства між усіма учасниками освітнього процесу набуває великого значення у Концепції Нової української школи. Педагогіка партнерства ґрунтується на принципах гуманізму і творчого підходу до розвитку особистості. Її метою є розвиток гуманного суспільства, вільного від тоталітаризму. Нова українська школа передбачає, що учителі разом з батьками утворюють партнерство, у центрі якого перебуває дитина. Сучасний стан дошкільної та початкової освіти характеризується різнобічністю охоплення багатьох питань у взаємодії педагогічного процесу закладу дошкільної освіти і Нової української школи, а партнерська взаємодія суміжних ланок освіти, тобто закладу дошкільної освіти і Нової української школи, допоможуть об'єднати зусилля всіх педагогів і батьків у реалізації неперервності освіти.

Ключові слова: взаємодія; заклад дошкільної освіти; заклад загальної середньої освіти; Нова українська школа; партнерська взаємодія.

<https://doi.org/10.28925/1609-8595.2021.2.8>

Вступ. Проблема становлення партнерських відносин у різних ланках освітнього процесу набуває все більшої значущості й актуальності. Партнерство в стосунках між учасниками освітнього процесу є гарантом їх продуктивної взаємодії, одним із способів вирішення проблем.

Особливої актуальності в даний час набула

проблема партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти та школи в підготовці дітей до навчання у Новій українській школі (НУШ). Реалізація наступності з боку закладів дошкільної освіти (ЗДО) полягає у формуванні готовності дітей старшого дошкільного віку до систематичного навчання і шкільного життя в НУШ.

Головною умовою забезпечення наступності у вихованні й навчанні є спрямованість освітнього

процесу закладу дошкільної освіти і Нової української школи на всебічний розвиток особистості дитини. З огляду на це необхідний зв'язок програм, методів і форм навчання закладів дошкільної освіти і Нової української школи.

Сьогодення вимагає спрямованості освітньої роботи в ЗДО на вимоги, які будуть пред'явлені дітям в школі, а з іншого боку – на опору вчителя на досягнутий старшими дошкільниками рівень розвитку. Здобуті в закладі дошкільної освіти та сім'ї знання, навички і досвід дітей будуть спрямовані на активне використання їх у освітньому процесі. Зацікавленість ЗДО і НУШ зробить перехід з дошкільного закладу до школи безболісним для дитини.

Збереження цінностей дошкільного дитинства, особистісний підхід, розвиток здібностей дітей, створення предметно-розвивального середовища в сукупності забезпечують психологічний комфорт і сприяють вияву творчості дітей, формуванню дослідницького ставлення до навколишнього світу.

Тенденції розвитку дошкільної та початкової освіти в умовах реформування загальної середньої освіти на засадах Концепції Нової української школи мають багато спільного. Зокрема, гуманізм як норма поваги до особистості; доброзичливе ставлення до дитини; визначення самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості; урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини; опора на досягнення попереднього етапу розвитку; створення сприятливих умов для формування і розвитку в дитини пізнавальних психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує, тощо.

У Базовому компоненті дошкільної освіти (у редакції 2020 р.) та Державному стандарті початкової освіти (2018р.) визначено пріоритетність особистісно орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного, середовищного підходів до розв'язання основних завдань дошкільної та початкової освіти. Обидва документи покликані забезпечити становлення особистості дитини, її фізичний, комунікативний, пізнавальний, соціально-моральний, художньо-естетичний, креативний розвиток, набуття нею практичного досвіду. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні орієнтує у виборі завдань та змісту роботи з дітьми на відкриття перед ними «науки життя», яка сприяла б формуванню життєрадісних, самостійних, практично вмілих, творчих особистостей.

Державний стандарт початкової загальної освіти ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого

і компетентнісного підходів, що зумовлює чітке визначення результативної складової засвоєння змісту початкової загальної освіти.

У Законі України «Про освіту» (2017) визначаються фундаментальні підходи до зміни парадигми освітнього процесу в Україні з урахуванням глобалізаційних та інтеграційних детермінант. Визначено курс на побудову Нової української школи, де довілля набуває особливого значення, а процес підготовки дітей до школи трактується як необхідна складова освіти людини.

Відповідно до Закону України «Про освіту» аспект педагогіки партнерства між усіма учасниками освітнього процесу набуває великого значення в Концепції НУШ. Педагогіка партнерства ґрунтується на принципах гуманізму і творчого підходу до розвитку особистості. Її метою є розвиток гуманного суспільства, вільного від тоталітаризму. Нова українська школа передбачає, що учителі разом з батьками утворюють партнерство, у центрі якого перебуває дитина. Сучасний стан дошкільної та початкової освіти характеризується різнобічністю охоплення багатьох питань у взаємодії педагогічного процесу ЗДО і НУШ.

Усі вищезазначені умови й фактори обумовили вибір теми нашого дослідження «Партнерська взаємодія закладу дошкільної освіти та школи в підготовці дітей до навчання у Новій українській школі».

Мета статті: на основі цілісного аналізу наукових джерел теоретично обґрунтувати й емпірично дослідити проблеми впровадження партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти та школи в підготовці дітей до навчання у Новій українській школі.

Результати дослідження.

Партнерська взаємодія в освіті: теоретичні засади і міжнародний досвід.

Партнерська взаємодія закладу дошкільної освіти та школи в підготовці дітей до навчання у НУШ є наслідком педагогічної взаємодії, організованого педагогічного спілкування в освітньому процесі, який являє собою ланцюжок, що зв'язує дошкільну та початкову освіту.

В основу партнерської взаємодії покладено співробітництво закладу дошкільної освіти, Нової української школи та сім'ї. Ініціаторами його мають виступати педагоги, оскільки вони професійно підготовлені, а отже, розуміють, що її успішність залежить від злагодженості й наступності у вихованні та навчанні дітей. Педагоги усвідомлюють, що партнерська взаємодія потрібна для блага дитини. І в цьому необхідно переконати батьків. Ефективність спільної роботи залежить від гармонійної взаємодії педагогів освітнього закладу та сім'ї.

Проблема взаємодії є предметом наукового пошуку багатьох дослідників. Про необхідність партнерських відносин писали багато науковців і практиків освітньої галузі в різні періоди історії педагогіки, однак особливо актуально це питання проявилось у період становлення і розвитку теорії виховних систем у роботах А. Гавриліна, В. Караковського, Л. Новикової, Н. Селіванової. Вони наголошували, що основою реалізації партнерських відносин освітнього закладу з сім'єю є зріла позиція батьків, які свідомо беруть на себе відповідальність за виховання дітей (Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років, 2016, с. 112).

Саме сформованість такої позиції з боку батьків і повага до проблем сім'ї та вияв потреби в наданні допомоги в їхньому вирішенні з боку педагогів зазначалась гарантією успішної партнерської взаємодії.

Термін «партнерство» тлумачиться як «відносини, що, як правило, передбачають тісну співпрацю між сторонами, які мають взаємовигідні права та обов'язки» (Беленька, Половіна, 2009, с. 158). Це поняття можна замінити словами: співпраця, об'єднання, взаємодія, обмін, злиття, інтеграція, взаємодопомога, взаємозв'язок.

На думку А. Gretchen (2003), «партнерська взаємодія – узгоджена діяльність учасників освітнього процесу, спрямована на досягнення спільних цілей, результатів та вирішення важливих завдань» (р. 82–83). Поняття «взаємодія» пов'язане з потребою людини у спілкуванні, навчанні, освіті, власному розвитку. Цьому питанню приділяли увагу В. Афанасьєв, Л. Буєва, М. Качан, В. Князєв та інші. Педагогічний аспект взаємодії розглядався багатьма вченими-педагогами. Базові положення категорії «взаємодія» розглянуто в працях Ю. Бабанського, М. Данилова, Л. Новікова та ін. Педагогічна взаємодія – це особлива форма зв'язку між учасниками освітнього процесу, яка передбачає взаємозбагачення їх інтелектуальної, емоційної, діяльнісної сфери; їх координацію і гармонізацію. Педагогічна взаємодія передбачає чіткий розподіл функцій, взаємне делегування, дотримання прав і обов'язків сторін взаємодії.

Серед досвіду сучасних надбань дошкільної та початкової освіти варто відзначити досвід В. Сухомлинського, який наголошував на вирішенні проблем взаємодії сім'ї, дошкільної установи і школи. На думку педагога, батькам і вчителям слід глибоко усвідомлювати, що ані школа без сім'ї, ані сім'я без школи не можуть вирішити найтонші, найскладніші завдання становлення людини. Узагальнений педагогічний досвід В. Сухомлинського щодо підготовки дітей до школи свідчить про виняткове місце відносин, що складаються в середовищі перебування дитини.

Гармонійну єдність виховних і навчальних зусиль видатний педагог розглядав як необхідну умову всебічної підготовки кожної дитини. Духовною серцевиною спеціально організованої взаємодії він вважав сім'ю з її люблячими взаєминами між дітьми і батьками, а школу сприймав як світ складних людських стосунків. Багатство стосунків дітей, педагогів і батьків вважав основним принципом підготовки дітей до школи. За системою В. Сухомлинського виховання особистості має здійснюватися через триаду «школа – сім'я – громадськість». У своїх працях «Людина неповторна», «Серце віддаю дітям» ще в 1960-х роках класик педагогічної думки писав: «Дитина – це активний і самодіяльний індивід, який не «вчиться на дорослого», а живе повноцінним і цікавим життям» (Сухомлинський, 1979, с. 58). Отже, до неї слід ставитися доброзичливо і з розумінням.

Однією з перших теоретичні і прагматичні аспекти співпраці батьків і школи зв'язала професорка соціології університету ім. Дж. Хопкінса Дж. Епштейн (Becker, Epstein, 1982). Ще в 1982 р. вона ініціювала низку досліджень, які засвідчили залежність якості освіти від ефективності співпраці батьків, вчителів і адміністрації школи. Дослідниця разом із послідовниками узагальнила рамкові умови (Epstein et al., 2002), що включають шість основних типів активностей батьків, які поєднують відносинами партнерства сім'ю, школу та громаду (див. Рис. 1).

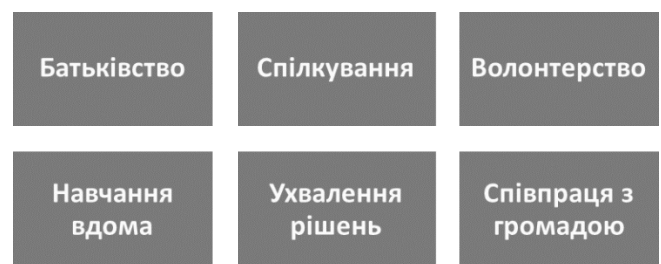

Рис. 1. Основні типи активностей батьків, що поєднують відносинами партнерства сім'ю, школу та громаду

Джерело: складено самостійно на основі аналізу (J. Epstein et al., 2002).

Педагогічну взаємодію в організації навчально-виховного процесу дошкільного закладу і початкової школи досліджувала Л. Федорович. Науковець зазначає, що педагогічна сутність взаємодії полягає в спільному вирішенні сім'єю, дошкільною установою та школою завдань педагогічного процесу, його доцільності, цілеспрямованості позитивних взаємовпливів і взаємозамін тих, хто бере участь у педагогічному

процесі. Взаємодія об'єднує педагогів, батьків і дітей, забезпечує їхній активний взаєморозвиток (Зайцева, Казанцева, Гавриш, 2015, с. 219).

На впливі громади на успішність навчання і соціалізації учнів наголошує керівник освітнього напрямку OECD А. Шлейхер (2018) у дослідженні з красномовною назвою «Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття»: «Серед молоді, яка відчуває, що вони складають частину шкільної громади, набагато більша ймовірність отримати кращі академічні результати й бути більш умотивованими у школі» (с. 107).

У Швеції дослідники Національної агенції вдосконалення шкіл (Agency for School Improvement) узагальнили досвід шведських шкіл і запропонували систему координат, в якій розкриваються різні аспекти партнерства в навчанні. Її утворено осями «індивідуальне – колективне» і «формальні та неформальні методики та інструменти». В арсеналі формальних практик – індивідуальний план для кожного учня і бесіди, спрямовані на розвиток, зустрічі з батьками, їхню участь у наглядових радах та інформування за допомогою різноманітних цифрових інструментів. Неформальні підходи передбачають діалог, «клімат, що запрошує», довірливі стосунки (на індивідуальному рівні) та навчальні цикли з батьками, виконання батьками ролі саппортера в навчанні і навіть батьківські вечірки та зустрічі у кав'ярні (Шмотіна, 2017).

В Австралії Департамент освіти, працевлаштування і трудових відносин розробив Family-School Partnerships Framework (2008). Цей документ – своєрідний путівник для учасників освітнього процесу. Він містить бачення того, як покращити партнерство між австралійськими сім'ями та школами; описує принципи, якими мають керуватися сім'ї та школи в розвитку партнерських відносин тощо.

В Іспанії тема партнерства у школі – частина державних політик з початку 1990-х. Особливу увагу тут приділяють навчальним програмам, спрямованим на підготовку до продуктивної взаємодії усіх сторін партнерства. Зокрема, на базі Університету Ов'єдо (Oviedo University, Spain) регулярно проводять відповідні семінари. Action-Training Seminar – програми, адаптовані для директорів та педагогів як державних, так і приватних шкіл та навіть дитячих садочків.

Вважаємо, що українська модель, закладена у НУШ, структурно близька до шведської, проте має більшу сфокусованість на особистості дитини, і в цьому контексті має шанси стати унікальною.

Партнерська взаємодія закладу дошкільної освіти та школи в підготовці дітей до навчання у Новій українській школі: методичні рекомендації. Користуючись вивченим вітчизняним і зарубіжним досвідом з теми нашого дослідження, ми розробили

опитувальники для директорів, педагогів закладів загальної середньої освіти, закладів дошкільної освіти і для батьків.

Опитувальник для керівників закладів освіти мав на меті дослідити, які заходи проводяться щодо партнерської взаємодії з батьками і учнями; як заклад освіти готує педагогів до здійснення співпраці; чи відповідає заклад освіти сучасним тенденціям розвитку ефективної освітньої системи (демократії, рівного доступу, прозорості та поваги до всіх учасників освітнього процесу; активного навчання і розвитку критичного мислення; врахування індивідуальних особливостей здобувачів освіти тощо).

Анкета для педагогів була спрямована на дослідження їхніх потреб у додатковому професійному навчанні щодо партнерської взаємодії з батьками і учнями, а також на аналіз конкретних видів і форм залучення батьків до співпраці.

Опитувальник для батьків вивчав їхнє ставлення до партнерської взаємодії із закладом освіти і аналіз вжитих заходів у підготовці дитини до навчання в Новій українській школі.

На основі проведених опитувань ми створили відповідні методичні рекомендації щодо впровадження партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти та школи в підготовці дітей, в яких запропонували різноманітні за стилем і змістом взаємин форми здійснення ефективної партнерської взаємодії закладів дошкільної освіти і закладів загальної середньої освіти. Ми виокремили в цій роботі три напрями: робота з дітьми; взаємодія педагогів; співпраця з батьками.

Форми роботи з дітьми:

- екскурсії в школу;
- відвідування шкільної бібліотеки, музею;
- знайомство дошкільнят з учителями та учнями початкової школи;
- участь у спільних ярмарках, виставках малюнків, виробів;
- зустрічі та бесіди з колишніми вихованцями дитячого садка (учні школи);
- участь у спільних ігрових програмах;
- участь у спільній театралізованій діяльності;
- участь у спільних святах, розвагах (посвята в першокласники, випускний у дитсадку, спортивні розваги тощо).

Взаємодія педагогів:

- спільні педагогічні ради (ЗДО і НУШ);
- круглі столи для вихователів ЗДО та вчителів початкової школи;
- тренінги для вихователів ЗДО та вчителів початкової школи;
- семінари, майстер-класи для вихователів ЗДО та вчителів початкової школи;
- відкриті покази занять в ЗДО для вчителів початкової школи;

- проведення діагностики по визначенню готовності дітей до школи;

- взаємодія психологів, логопедів ЗДО та НУШ;
- взаємодія медичних працівників ЗДО та школи.

Співпраця з батьками:

- дні відкритих дверей;
- спільні батьківські збори з педагогами ЗДО та початкової школи;
- консультації з педагогами ЗДО та початкової школи;
- зустрічі батьків з майбутніми учителями;
- анкетування батьків напередодні школи та під час адаптації до школи;
- залучення батьків до освітнього процесу ЗДО та школи;
- освітньо-ігрові тренінги для батьків майбутніх першокласників;
- семінари, майстер-класи для батьків майбутніх першокласників;
- засідання батьківських клубів (заняття для батьків);

- сімейні вечори, тематичні дозвілля.

Висновки. Проведене нами дослідження щодо вивчення партнерської взаємодії закладів дошкільної освіти та закладів загальної середньої освіти в підготовці дітей до навчання в Новій українській школі дає змогу зробити висновок про те, що українська модель співпраці закладів освіти з батьками і учнями, закладена в НУШ, структурно близька до шведської. Проте унікальність української моделі полягає в більшій сфокусованості на особистості дитини. На основі опитування директорів, педагогів закладів загальної середньої освіти і закладів дошкільної освіти та батьків ми розробили методичні рекомендації щодо впровадження партнерської взаємодії закладів освіти, в яких запропонували різні форми здійснення цієї діяльності.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні практичного досвіду партнерської взаємодії закладів освіти в Новій українській школі.

Література

- Білан О. І., Низковська О. В. (ред.). Українське дошкілля. Програма розвитку дитини дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 264 с.
- Богуш А. М., Байер О. М., Батліна Л. В. та інші. Світ дитинства: комплексна освітня програма для дошкільних навчальних закладів. Тернопіль: Мандрівець, 2015. 200 с.
- Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В., Долинна О. П. та ін. Базовий компонент дошкільної освіти. Київ: Видавництво, 2012. 26 с.
- Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років. Наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білокаленко, О. А. Половіна та інші. Київ: КУБГ, 2016. 304 с.
- Загарницька І. І., Беленька Г. В., Голота Н. М., Гончаренко А. М. та інші. Розвиток дитини-дошкільника: сучасні підходи та освітні технології: Монографія Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова. 2009. 267 с.
- Козир М. В. Розвиток емоційного інтелекту майбутніх педагогів (на матеріалі творів В. Сухомлинського). *Наукові записки. Серія Педагогічні науки» Збірник наукових праць Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені В. Винниченка*. 2018. Вип. 172. С. 114–117.
- Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ? URL: <https://deponms.carpathia.gov.ua/nush/nova-ukrayinska-shkola-v-diyi/krashche-razom-shcho-take-pedagogika-partnertsva-i-navishchovna-v-nush> (дата звернення: 30.05.2021).
- Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка. Київ: Академвидав, 2015. 446 с.
- Сухомлинський В. Серце віддаю дітям. *Вибрані твори : в 5 т. Т. 3*. Київ: Радянська школа, 1977. С. 7–279.
- Тельчарова О. П., Мороз-Рекотова Л. В. Педагогіка раннього дитинства. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 230 с.
- Улюкаєва І. Г., Зайцева Л. І., Казанцева Л. І., Гавриш Н. В. та інші. Теорія та практика дошкільної освіти в сучасних експериментальних дослідженнях : монографія. Харків: Діса плюс, 2015. 448 с.
- Шлейхер А. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття. 2018. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/yakist-osviti/shlyaykher-naykrashchiy-klas-u-sviti-yak-stvoriti-sistemu-osviti-21-go-stolittya.pdf> (дата звернення: 28.05.2021).
- Шмотіна О. В. Шведська модель педагогічної освіти. *Науковий вісник МДУ імені В. О. Сухомлинського*. 2017. Вип. 1.33. Педагогічні науки. С. 124–127.
- Becker H. J., & Epstein J. L. Parent involvement: A survey of teacher practices. *The Elementary School Journal*. 1982. № 83 (2). P. 85–102. DOI: <https://doi.org/10.1086/461297>
- Epstein J. et al. School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools. Boulder, CO: Westview Press, 2002. 395 p.
- Family-School Partnerships Framework. 2008. URL: http://www.familyschool.org.au/files/3013/8451/8364/Family-school_partnerships_framework.pdf (дата звернення: 28.05.2021).
- Finn R. Specifying the contributions of parents as pedagogues: Insights for parent-school partnerships. *The*

- Australian Educational Researcher*. 2019. № 46. P. 879–891. DOI: <https://doi.org/10.1007/s13384-019-00318-2>
- Helm J. H. Young Investigators: The Project Approach in the Early Years. New York: Teachers College Press, 2011. 148 p.
- Holland M. L., Hawks J., Gretchen G. G. Emotional and behavioral problems of young children: effective interventions in the preschool and kindergarten years. New York: Guilford Press, 2003. 256 p.
- Kovshar O., Baditsa M., Suiatynova K. Implementation of the Technology: «Pedagogical Partnership of Pre-School and Primary Stages of Education». *International Journal of Engineering and Advanced Technology (IJEAT)*. 2019. Vol. 9. № 1. P. 4556–4560. DOI: 10.35940/ijeat.A1805.109119.

References

- Bilan, O. I., Nizkovska, O. V. (Ed.). *Ukrainske doshkillia. Prohrama rozvytku dytyny doshkilnoho viku [Ukrainian preschool. Preschool child development program]*. Mandrivets.
- Bogush, A. M., Bajyer, O. M., Batlina, L. V. et al. (2015). *Svit ditinstva: kompleksna osvityna programa dlya doshkilnih navchalnih zakladiv [The world of childhood: a comprehensive educational program for preschool educational institutions]*. Mandrivets.
- Boghush, A. M. et al. (2012). *Bazovyi komponent doshkilnoji osvity [Basic component of preschool education]*. Vydavnytvo.
- Ohneviuk, V. O., Bieliienka, H. V., Bohinich, O. L., Bohdanets-Biloskalenko, N. I., Polovina, O. A. et al. (2016). *Dytyna: Osvitnia prohrama dlia ditei vid dvoikh do semy rokiv [Child: Educational program for children from two to seven years]*. KUBG.
- Zagarnicka, I. I., Byelyenka, G. V., Golota, N. M., Goncharenko, A. M. et al. (2009). Rozvitok ditini-doshkilnika: suchasni pidhodi ta osvityni tehnologiyi: Monografiya [Preschool child development: modern approaches and educational technologies]. NPU imeni M. P. Dragomanova.
- Kozyr, M. V. (2018). Rozvytok emotsiinoho intelektu maibutnikh pedahohiv [Development of emotional intelligence of future teachers] (na materialy tvoriv V. Sukhomlynskoho). *Naukovi zapysky. Seriya Pedahohichni nauky» Zb. nauk. prats Tsentralnoukrainskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni V. Vynnychenka*, 172, 114–117
- Krashche razom. Shcho take pedahohika partnerstva i navishcho vona v NUSh? [Better together. What is the pedagogy of partnership and why is it in NUSh?]* <https://deponms.carpathia.gov.ua/nush/nova-ukrayinska-shkola-v-diyi/krashche-razom-shcho-take-pedagogika-partnertstva-i-navishcho-vona-v-nush>
- Ponimanska, T. I. (2015). *Doshkilna pedahohika [Preschool pedagogy]*. Akademvydav.
- Sukhomlynskyi, V. (1977). Sertse viddaiu ditiam [I give my heart to children]. In *Selected works: in 5 volumes, V. 3* (pp. 7–279.). Radyanska shkola.
- Telcharova, O. P., Moroz-Rekotova, L. V. (2017). *Pedahohika rannoho dytynstva [Early childhood pedagogy]*. Vydavnytstvo Ivanchenka I. S.
- Ulyukayeva, I. G., Zajceva, L. I., Kazanceva, L. I., Gavrish, N. V. et al. (2015). *Teoriia ta praktyka doshkilnoi osvity v suchasnykh eksperymentalnykh doslidzhenniakh [Theory and practice of preschool education in modern experimental research] : monografiia*. Disa plius.
- Schleicher, A. (2018). *Naikrashchyi klas u sviti: yak stvoryty osvitynu systemu 21-ho stolittia [World Class: How to Build a 21st-Century School System]*. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/yakist-osviti/shlyaykher-naykrashchiy-klas-u-sviti-yak-stvoriti-sistemu-osviti-21-go-stolittya.pdf>
- Shmotina, O. V. (2017). Shvedska model pedahohichnoi osvity [Swedish model of education]. *Naukovyi visnyk MDU imeni V.O. Sukhomlynskoho*, 1.33. Pedahohichni nauky, 124–127.
- Becker, H. J., & Epstein, J. L. (1982). Parent involvement: A survey of teacher practices. *The Elementary School Journal*, 83(2), 85–102. <https://doi.org/10.1086/461297>
- Epstein, J. et al. (2002). School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools. Westview Press.
- Family-School Partnerships Framework* (2008). http://www.familyschool.org.au/files/3013/8451/8364/Family-school_partnerships_framework.pdf
- Finn, R. (2019). Specifying the contributions of parents as pedagogues: Insights for parent-school partnerships. *The Australian Educational Researcher*, 46, 879–891. <https://doi.org/10.1007/s13384-019-00318-2>
- Helm, J. H. (2011). *Young Investigators: The Project Approach in the Early Years*. Teachers College Press.
- Holland, M. L., Hawks, J., Gretchen, G. G. (2003). *Emotional and behavioral problems of young children: effective interventions in the preschool and kindergarten years*. Guilford Press.
- Kovshar, O., Baditsa, M., Suiatynova, K. (2019). Implementation of the Technology: «Pedagogical Partnership of Pre-School and Primary Stages of Education». *International Journal of Engineering and Advanced Technology (IJEAT)*, 9 (1), 4556–4560. 10.35940/ijeat.A1805.109119.

ПОДГОТОВКА ДЕТЕЙ К ОБУЧЕНИЮ В НОВОЙ УКРАИНСКОЙ ШКОЛЕ: ПАРТНЕРСКОЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ И СОИСКАТЕЛЕЙ ОБРАЗОВАНИЯ

Козырь Маргарита, кандидат педагогических наук,
доцент кафедры теории и истории педагогики Педагогического института,
Киевский университет имени Бориса Гринченко, бул. И. Шамо, 18/2,
02154 Киев, Украина, m.kozyr@kubg.edu.ua

Калиниченко Татьяна, воспитательница
ЗДО № 505, ул. Миропольская, 35а,
02192 Киев, Украина, tvkalinichenko.pi20@kubg.edu.ua

Авторы раскрывают вопросы партнерского взаимодействия заведения дошкольного образования и школы в подготовке детей к обучению в Новой украинской школе. Главным условием обеспечения преемственности в воспитании и обучении определяют направленность образовательного процесса учреждения дошкольного образования и Новой украинской школы на всестороннее развитие личности ребенка. Отмечено, что полученные в учреждении дошкольного образования и семьи знания, навыки и опыт детей будут направлены на активное использование в образовательном процессе, ведь заинтересованность заведения дошкольного образования и Новой украинской школы сделает переход из дошкольного заведения в школу безболезненным для ребенка. Акцентировано внимание на том, что партнерство в отношениях между участниками образовательного процесса является гарантом их продуктивного взаимодействия, одним из способов решения образовательных проблем. Объектом исследования является партнерское взаимодействие заведения дошкольного образования и школы в процессе подготовки детей к обучению в Новой украинской школе; предметом исследования – подготовка детей к обучению в Новой украинской школе; целью статьи является теоретическое обоснование (на основе целостного анализа научных источников) и эмпирическое исследование проблемы внедрения партнерского взаимодействия заведения дошкольного образования и школы. Авторы пришли к выводу, что в соответствии с Законом Украины «Об образовании» аспект педагогики партнерства между всеми участниками образовательного процесса приобретает большое значение в Концепции Новой украинской школы. Педагогика партнерства основывается на принципах гуманизма и творческого подхода к развитию личности. Ее целью является развитие гуманного общества, свободного от тоталитаризма. Новая украинская школа предполагает, что учителя вместе с родителями образуют партнерство, в центре которого находится ребенок. Современное состояние дошкольного и начального образования характеризуется разносторонностью охвата многих вопросов во взаимодействии педагогического процесса заведения дошкольного образования и Новой украинской школы, а партнерское взаимодействие смежных звеньев образования, то есть заведение дошкольного образования и Новая украинская школа, помогут объединить усилия воспитателей заведения дошкольного образования, учителей начальной школы и родителей в реализации непрерывности образования.

Ключевые слова: взаимодействие; заведение дошкольного образования; заведение общего среднего образования; Новая украинская школа; партнерское взаимодействие.

PREPARING OF CHILDREN FOR LEARNING AT THE NEW UKRAINIAN SCHOOL: PARTNERSHIP INTERACTION OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS AND APPLICANTS FOR EDUCATION

Kozyr Marharyta, PhD in Pedagogy,
Associate Professor of the Department of Theory and History of Pedagogy,
Pedagogical Institute, Boris Grinchenko Kyiv University,
18/2 Shamo Blvd, 02154 Kyiv, Ukraine, m.kozyr@kubg.edu.ua

Kalinichenko Tetyana,
educator of preschool educational institution № 505,
35a Miropolska str., 02192 Kyiv, Ukraine, tvkalinichenko.pi20@kubg.edu.ua

The authors reveal the issues of partnership between the preschool institution and the school in preparing children for study at New Ukrainian School. The main condition for ensuring continuity in education and training is

determined by the orientation of the educational process of the preschool institution and the New Ukrainian School on the comprehensive development of the child's personality. It is emphasized that the knowledge, skills and experience gained in preschool and family will be used to actively use them in the educational process, as the interest of preschool educational institution and New Ukrainian School will make the transition from preschool to school painless for the child. Emphasis is placed on the fact that partnership in relations between the participants of the educational process is a guarantee of their productive interaction, one of the ways to solve educational problems. The object of the study is the partnership between the preschool and school in preparing children for study at New Ukrainian School; subject of research - preparation of children for study at New Ukrainian School; The purpose of the article is a theoretical substantiation (based on a holistic analysis of scientific sources) and an empirical study of the problem of implementing partnership between preschool and school in preparing children for study in the New Ukrainian School. The authors came to the conclusion that according to the Law of Ukraine «About Education» the aspect of pedagogy of partnership between all participants of the educational process acquires great importance in the Concept of New Ukrainian School. The pedagogy of partnership is based on the principles of humanism and a creative approach to personal development. Its goal is to develop a humane society free from totalitarianism. The New Ukrainian School stipulates that teachers, together with parents, form a partnership centered on the child. The current state of preschool and primary education is characterized by diverse coverage of many issues in the interaction of the pedagogical process of preschool educational institution and New Ukrainian School, and the partnership of related levels of education, i.e. preschool educational institution and New Ukrainian School, will help unite the efforts of preschool educational institution educators, primary school teachers and parents in continuing education.

Key words: *general secondary educational institution; interaction; New Ukrainian School; partnership interaction; preschool educational institution.*

Стаття надійшла до редакції 01.06.2021

Прийнято до друку 17.06.2021